

VILÁGOS SÁG

Kolozsvár
1945. december 21

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGÁR

Péntek
II. évf., 279. szám

Délkelet-Európa és Perzsia

ügyei kerültek szőnyegre a moszkvai konferencián

A Szakszervezeti Világszövetség hetvenmillió dolgozó nevében a Franco-kormányra való szakitásra szólította fel a nagyhatalmakat

MOSZKVA, december 19. A Reuteriroda moszkvai jelentése szerint a külügyminiszteri értekezlet megkezdte a kényesnek nevezett kérdések megtárgyalását. A keddi esti ülés három és fél óráig tartott. Tájékoztató közleményt nem adtak ki s úgy látszik, hogy ezt a hírzárlatot egészen a konferencia végéig fenn kívánják tartani.

Az újságíró értesülése szerint a megbeszélések jól indultak és Sztalin visszakeréskelte a szovjet fővárosba megélénkítette a tárgyalások légkörét.

Bevin brit külügyminiszter rendkívül élénk tevékenységet fejtett ki a keddi napon. A moszkvai angol követésen nagy jövés-menés volt, amikor Bevin fogadta a kíséretében lévő különböző szakértőket. A jelenlévő szakértőkről következtetni lehet arra, hogy milyen tárgykörök kerülnek szóba legközelebb a konferencián. Ott lehetett látni az iráni ügyek, a balkáni, a távolkeleti, továbbá Németország megszállási ügyének szakértőjét.

A megbeszélések a Reuter levelezője szerint tájékoztató jellegűek és ennek megfelelően nem szabnak meg merev tárgysorozatokat. Az a tény, hogy a külügyminiszterek nem törekednek a szóba kerülő kérdések végleges megoldására, hanem csak eszmecserét kívánnak az egyes ügyekben lefektetett álláspontjukról folytatni, bizonyos hajlékonyságot kölcsönöz a tárgyalásoknak.

Washingtonból jelentik a külügyminiszterek konferenciájáról: Truman elnök állandó telefonösszeköttetésben van a Moszkvában tárgyaló Byrnes amerikai külügyminiszterrel. Az amerikai közvélemény és sajtó továbbra is tartózkodóan derülátó a tárgyalásokkal kapcsolatban.

A Reuter washingtoni levelezője szerint ottani diplomáciai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak Sztalin vezértábornagy váratlan visszaérkezésének Moszkvába. Arra számítanak, hogy a vezértábornagy jelentése nagymértékben megkönnyíti a konferencia munkálatait.

Moszkvai megbízható helyről szerzett értesülés szerint egyébként Sztalin vezértábornagy már eredetileg is úgy szabta meg pihenésének idejét, hogy a moszkvai külügyminiszteri konferencia kezdetére a szovjet fővárosban lehessen. A sajtótudósítók megjegyzik, hogy ez 50 százalékkal növeli az értekezlet jelentőségét.

Mint Moszkvából jelentik, a külügyminiszterek értekezlete már megtárgyalta az atomenergia ellenőrzésére vonatkozó Truman-Attlee-javaslatot. Ugy tudják, hogy a Szovjetunió elfogadta a tervezetet.

A budapesti rádió szerint a külügyminiszterek a következő üléseken azokkal a délkelet-európai kérdésekkel foglalkoznak, amelyek körül viták merültek fel.

Washingtoni jelentés számol be arról, hogy Byrnes amerikai külügyminiszter valószínűleg karácsonyra visszatér az Egyesült Államok fővárosába. Ezzel kapcsolatban arra következtetnek, hogy az értekezlet a remélt jó mederben folyik.

A három külügyminiszter szerdán délután újabb tanácskozásra ült össze. Mint a Reuter jelenti, a csütörtöki ülésre a külügyminiszterek meghívták a moszkvai francia és kínai nagykövetet is.

Párisból jelentik, hogy Louis Saillant, a szakszervezeti világszövetség főtitkára a világ 70 millió dolgozója nevében táviratot intézett a három nagyhatalom külügyminisztereihez, melyben a Franco-kormányra való diplomáciai kapcsolat megszakítását kérte tőlük. Kijelentette Louis Saillant, hogy a munkástömegek nagy megelégedéssel vennék, ha a külügyminiszterek olyan közleményt adnának ki, mely elítéli Franco diktatúráját.

A szerda délutáni ülésen Molotov elnökölt. Közleményt nem adtak ki.

Dél előtt hivatalos megbeszélést folytatott a három külügyminiszter Clark Kerr angol és Harriman amerikai nagykövetek bevonásával.

Meg nem erősített híradás szerint a bolgár kormány emlékiratot terjesztett a külügyminiszteri konferencia elé.

Maniut támadja a Times

BUKAREST, december 19. (Rádió) A Times legutóbbi számában Románia belpolitikai helyzetével foglalkozik.

A Vaszárda elnevezésű fasiszta szervezet — írja többek között a Times — már régóta összeköttetést tart fenn Maniutal és

pártjával. Maniu pártjával mostanában gyakran beszélnek angolbarátságról és demokráciáról, s ugyanakkor a régi magyar-ellenes és zsidóellenes politikájukat folytatják.

Angol vezetés alá került a Ruhr-vidék ipara

LONDON, december 19. (Rádó) Hivatalosan közölték az angol fővárosban, hogy a ruhr-vidéki szénbányákat és nehézipart angol szakértők vezetésére adták át. Az összes vezető pozíciókat betöltő németeket eltávolították. Az angol ellenőrzés, illetve birtokbavétel nem befolyásolja a Ruhr-vidék jövőjére vonatkozó későbbi döntést. Angol körökben unlékeztetnek arra, hogy a ruhr-vidéki

német iparmágnások egy részét szeptemberben, a többit e hónap elején, számszerint 120-at, letartóztatták háborús bűnrészeség címén.

Egyidejű londoni jelentés szerint a francia kormány tudomásul vette a Ruhr-vidéken történt változást és azonnal tárgyalásokat kezdett a szovjet, brit és amerikai kormányokkal.

Magyarországon államosították a bányákat

Hetvenöt százalékos bankjegy-dézsma az infláció megfékezésére

Visszakérlik a szövetségesektől a fasiszták elhurcolta magyar javakat

BUDAPEST, december 19. A magyar minisztertanács keddi ülésén igen nagy horderejű határozatokat hozott a már-már katasztrófális magyarországi gazdasági helyzet megjavítására.

A budapesti rádió jelentése szerint kedden a déli órákban ült össze Tildy Zoltán miniszterelnök vezetésével a minisztertanács. Elsőnek Gordon Ferenc pénzügyminiszter tett előterjesztést a pengő bankjegy-dézsma-jára vonatkozólag. A minisztertanács elfogadta azt az előterjesztést, hogy minden 1000, 10.000 és 100.000 pengős bankjegyet fel kell bélyegezni a postatakarékpénztárban vagy a dohánylőzsdékben kapható bélyegekkel, melyeknek ára a bankjegyek névértékének 75 százalékát teszi ki. A kiadott rendelet értelmében tehát a 100.000 pengő névértékű bankjegy a valóságban csak 25.000 pengőt ér.

A minisztertanács rendelete szerint a fel nem bélyegzett bankjegyek december 19-iktől, szerdától kezdődően csak 25.000 pengőt érnek, január 5-iktől pedig érvénytelenek. A kisebb című bankjegyek értékesíthetése természetesen éppen ilyen mérvű.

Intézkedik a magyar minisztérium arról is, hogy a felülbélyegzés a munkabéreket, illetve a köz- és magánalkalmazottak fizetését ne érintse.

A másik nagyjelentőségű rendelet, melyet a keddi magyar minisztertanács kiadott, a magyarországi bányák állami kezelésbe vételéről szóló rendelkezés volt. A rendelet 1946. január elsőjétől kezdve írja elő a bányák államosítását. Az ásványi szénfelhasználó bányák minden berendezésén kívül állami kezelésbe kell venni a bányák minden élelmiszer- és ruha-készletét is. A bányászemekhez tartozó ingatlanok szintén állami kezelésbe mennek át. Vonatkozik ez a rendelet a bányatelepek tulajdonosai az államosítás következtében nem gyakorolhatják a tulajdonnal járó jogokat.

Ezen a tanácskozáson adott a magyar minisztertanács Balogh István miniszterelnökségi államtitkár előterjesztésére felhatalmazást Tildy Zoltán magyar miniszterelnöknek, hogy a németek és nyilasok által Németországba hurcolt magyar javakat a magyar kormány nevében visszakérje a szövetséges hatalmaktól.

A moszkvai értekezlet kijózanító hatása

A világszerte feszült érdeklődéssel várt moszkvai értekezletről egyre optimistább sajtókommentárok jelennek meg a világlapokban. Az első ülések után kialakult bizakodó hangulat a nagyhatalmak közötti békeszándékát bizonyítja.

A háborúnak, mint minden erkölcsi és gazdasági leromlás kuféjének a kizárására törekvés jellemzi a Moszkvában tárgyaló három külügyminiszter tanácskozásait s ennek kell érvényesülnie az Egyesült Nemzetek januári londoni közgyűlésén is. S ha ez valóban így történik, akkor nem a népek közötti újabb választások építésének színhelye, hanem a népek testvéri összefogásának bölcsője lesz.

Még egy tanulságot kell levonnunk az elmúlt két nap jelentéseiből. Amerika tiltakozott a szlovákiai önkényes magyar áttelepítések ellen s a Times, a mindenkori angol kormányok szócsöve, élesen bírálja a magyarülődő Maniut.

Az első világháború után keserves kisebbségi sors jutott az erdélyi és felvidéki magyarság osztrágyrészeire. Nem akadt senki, aki tiltakozó szavát felemelte volna a gazdasági kiszáradás, a megaláztatások és ezernyi megpróbáltatás ellen a magyarság érdekében. Itt, Erdélyben éppen Maniu nevéhez fűződik a legkeményebb elnyomás és Csehszlovákiában is ugyanazok hozták egyre-másra a magyárellenes intézkedéseket, mint ma.

Most, a második háború után, ezek az emberek nem akarják megérteni, hogy ezáltal nem ugyanazok ülnek a tárgyalóasztaloknál, mint huszonöt esztendővel ezelőtt.

Mivel a Szovjetunió már a fegyverszünet megkötésekor világosan tudtára adta ezeknek az uraknak, hogy nem áll szándékában támogatni a nemzetiségi gyűlölködésben megnyilvánuló reakciókat, az angolok szakszervezetek felől fordult ezek érdeklődése s egyes nyugati körökben próbálták maguknak támogatást szerezni üzenetükhöz.

Ma azonban már nem lehet port hinteni a világ szemébe és szépen csengő szavakat hangoztatva, természetesen felőrölni milliók magyar tömegeket. Ez a tanulsága a „Times” és a „New-York Times” cikkeinek s ezek a cikkek minden bizonytalanságot elmozdítottak Maniut és társait éppen úgy, mint a terrorcselekményeket véghezvivő szlovák reakciókat.

De kijózanítása ez a néhány cikk és általában az egész moszkvai konferencia nemcsak a román és szlovák reakciónak, hanem a világ minden reakciójának — a mieinknek is — akik a nagyhatalmak véleménykülönbségét újabb ellentéték szítására szerették volna felhasználni.

Új vezetés az ARLUS élén

KOLOZSVÁR, december 19. A múlt hét vasárnapján tartotta meg az ARLUS első évi közgyűlését. Az ülést Leurentiu Curea, az egyesület elnöke nyitotta meg, kiemelve az ARLUS-nak a háború által felkavart sötét emberi indulatok lecsendesítése terén vállalt szerepét s hangsúlyozva, hogy az egyesület minden társadalmi osztályt képvisel, vallás és nemzetiségi különbség nélkül.

Az elnök beszéde után sor került az új vezetőségi tagok megválasztására. Elnök ismét Leurentiu Curea lett, al-elnök Lucian Blaga, Benedek Marcell, E. Buzineu tábornok és A. Pojghi. Főtitkár A. Rosca, titkár Veress István, könyvtáros Nagy István, pénztáros Cornel Henegar, ellenőrök Nistor Meles, Nántor Lajos és Malek József. A választmányi tagok sorából Szentimrei Jenő, Hadházi Sándor, Kalkassy Endrét és Farlas Magdát emeljük ki.

csütörtök.
1945. dec. 20
Kat.: T. Möt
Prot.: Teofil
Círcsók:
Iguhe
Zsido: 5706 év
Tévéssz 21

H I R E K

A nap két 6 óra
28 percenként 15
óra 55 perces
nyugszik.
A hóidkél 17:28
órákor és
6:48 órákor
nyugszik.

VILÁGOSSÁG

A Romániai Magyar Népi Szövetség központi napilapja
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7. Távbeszélő 253

Könyvek kincsesháza

KOLOZSVÁR, december 19. Csak az, aki igazán szereti a könyveket, érti meg, hogy mi csoda gyönyörűség beszabadulni egy könyvtárba és könyvesboltba, s ott kötetet kötet után kiemelve helyéről izelni a szellem ezerféle ízét. Ilyen, minden könyvbarát előtt jól ismeretes mámor fogott el, amikor egy csöndes vasárnap délelőtt végigböngésztek, lezuhzott redőnyök mögött, a Magyar Népi Szövetség érdekkörébe tartozó Józsa-Athenaeum karácsonyra új rendezett könyvesboltját.

Milyen gyönyörűség itt állani egy ilyen gazdag könyvfal előtt, amikor az elmúlt esztendőben ahhoz kellett hozzászoknunk, hogy nem izlésünk, hanem a szerény lehetőségek szerint válogassuk ki a vásárlandó könyveket. Most aztán megint lehet válogatni. Például legalább egy esztendőre nem lehetett Ady-kötetet kapni. Most itt fekszik előttünk a bibliapapírosra nyomott kis könyv. Vagy milyen rendkívüli érdekesség az a gyűjtemény, amely Ady leveleinek ténymásolatait foglalja magában.

Tovább tallózunk a könyvek között. Társadalomtudománytól mesék-könyvekig mindent megtalálhatunk itt. Hogy csak néhányat említsünk: megjelent magyar fordításban Sztalin műve a leninizmus problémáiról. Rákosi Mátyás nagyszerű könyve, Molnár Eriknek, a nemrégben nálunk járt magyar népjóléti miniszternek komoly tudományos munkája a magyar társadalom ősi formáiról, Balogh Edgár „Hármas kis tükör”-e, melyet a fasiszták cenzura letiltott, Kovai Lőrincnek, az izmos tehetségű fiatal munkásirónak regényei, Móricz Zsigmond, Illyés Gyula, József Attila, Darvas József művei is hosszú sorokban állnak a polcokon. Aki az új magyar irodalomból akar válogatni, az itt bizvást kikeresheti a kedvére valót. Természetesen ugyanilyen nagy választékban található meg a modern külföldi irodalom értékei is, szovjet, amerikai, angol, francia könyvek, Gorkijtól — Huxleyig. A klasszikus művek közül kapásból előhuzzuk Dickens drága Copperfield Dávid-ját, egy lépéssel odébb pedig Don Quijote kerül a kezünkbe. Itt van két friss erdélyi kiadvány is, Groza Péter börtönaplójának magyar fordítása és Benedek Marcell „Ludas Matyi”-ja.

A pompás illusztrációs és gyermekkönyvek elkápráztatják a látogatót. A Doré illusztrációival díszített remek Münchhausen-kiadás ismét gyermekké varázsolja az embert, s valljuk be, legalább olyan nehéz a mesék-könyvek közül kiszabadulni, mint a klasszikusok közül. Amikor három órányi turkálás és kutatás után elhagyjuk a Józsa Athenaeum könyvesboltját, úgy érezzük, mintha a mesék paradicsomából zuhannánk vissza a szürke és jégkemény aszfalra.

A NÉPVEDELEM csütörtökön délután 4 órákor nyitja meg karácsonyi bazárját a Kossuth Lajos-utcai MAGISZ-boltban.

SZOLGÁLTATÁS GYÓGYSZERTÁRAK:
Szenháromság (Mihály király-ut 2), Codarcea (Mária királyné-utca 9), Minerva (Dózsa György-utca 39), Korona (Héital-utca 3). Egész éjjel szolgálatban: Szentháromság (Mihály király-ut 2) és Korona (Héital-utca 3).

A VILÁGOSSÁG KIADÓHIVATALA KÖZLI, HOGY A KARÁCSONYI SZÁMBAN HIRDETÉSEKET SZOMBATON, FOLYÓ HÓ 23-ÉN DÉLELŐTT 11 ÓRAIG VESZ FEL.

JANOVICS JENŐ SIREMLEKERE a kolozsvári Mezőgazdasági Banknál elhelyezett betétkönyvre koszorúmelegváltás címén a következők juttatták el adományait: Chirila Viktor dr. 5000, Mestitz János 5000, Brüll Emlánél és Dani Ferenc 10.270, Horsetzki László 10.000, Mandula Jenő 25.000, Tapsosy Endre dr. (Stillemed) 10.000, Stricker Endre dr. 10.000, Mezőgazdasági Bank 50 ezer. Eddigi adományok 100.000 lej. A befolyt összeg tehát 325.270 lej. További adományokat elfogad és nyugtáz a Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. betétszolgálatja. Itt írjuk meg, hogy Benedek Marcell dr. a Janovics-siremlék javára ma a Világosság kiadóhivatala útján 10.000 lejes cikkírást eljuttatva a Mezőgazdasági Bank betétszolgálatjára.

MAGYAR HITOKTATÓK FIGYELMEBE! A kolozsvári magyar tankerületi főigazgatóság miniszteri rendelkezésre felszólítja az összes magyar hitoktatókat, hogy december 31-ig nyújtssanak be nyilatkozatot arról, hogy az egyházaknál meglévő egyéb állásukat meg kívánják-e tartani a jövőben vagy sem. Azokat ugyanis, akik ragaszkodnak az egyházaknál betöltött állásukhoz, törlők a tanácsiellenőrzés névjegyzékéből.

ISTENTISZTELETI REND A REFORMÁTUSOKNÁL. Karácsony első napján délelőtt Kolozsváron minden református templomban két istentisztelet tartanak. Az első 9 óra, a második 11 óra kezdettel. Mindkét alkalommal kószóját az urvacorát is.

MUNKAKÖLTSÉGI SÜTŐ- ÉS MOLNÁR-MUNKÁSOK JELENTKEZÉSEK december 20-án, csütörtökön este 6 órákor a szakszervezetben, Március 6-utca (volt Szentegyház) 4 alatt. Fogásból, katonaságtól hazatért sítomunkások fellegűl nyomott jelentkezéseik.

(*) A TANISZKENDVATÁS EKONOMÁTIKA értesíti tagjait, hogy pénteken, december 21-én délután 2 órakor lesz a vezetőség.

FELHÍVÁS ELŐFIZETŐINKHEZ! Tisztelettel felhívjuk mindazon előfizetőink figyelmét, akiknek előfizetése lejárt, hogy a további előfizetési díjakat kiadóhivatalunk előfizetési osztályával sürgősen rendezzék.

A KOLOZSVÁRI HALALDÓ IFJUSÁG NAGYGYŰLÉSE. Ma, csütörtökön délután 4 órákor a Diákház kistermében a Haladó Ifjúság gyűlésén a romániai ifjúságnak Londonban, az ifjúság világszertekeztlen járt ki-küldöttel beszámolókat Londoni tapasztalataikról és a kongresszus lefolyásáról.

A DERMATA-MŰVEK bőr- és cipőgyár munkássága és igazgatósága Kolozsvár lábbelivel nem rendelkező legszegényebb lakosainak karácsonyi ajándékaként 500 pár cipőt adományozott. A cipőket a Népvédelmi szervezet osztja szét.

A PSZICHOLOGIAI TÁRSASÁGBAN szombaton délután 5 órákor László Gyula dr. egyetemi tanár tart előadást „Művészet-kutatás és mélylélektan” címmel. Az előadás helye a Tanárképző Intézet (Linczeg-utca 10).

IRÓK ÉS MŰVESZTEK TANITÓINK KARÁCSONYÁERT. Városszerte a legnagyobb érdeklődéssel találkozik az Állami Magyar Színház művészeinek és az Irószövetség tagjainak közös kezdeményezése a nehéz anyagi helyzettel küzdő tanári és tanítói karácsonyi fellegyezése érdekében. A színház egy szombati estéjének teljes bevételét ajánlotta fel erre a célra és legjobb művészgárdáját állítja önzetlenül szolgálatba az est sikere érdekében. A jelek szerint ezáltal a közönség sem fog rideg közönnnyel elhaladni a nemescehú megmozdulás mellett. Gyermekünk neveléséről van szó, nekünk társadalmunk minden rétege tartozik legalább egy kis karácsonyi örömszerzéssel. A szombati művészt műsorát Szentimrei Jenő megnyitó szavai vezetik be. Asztalos István és Gaál Gábor az ünnepi hét hangulatához illő írásokból olvasnak fel, a színház legkiválóbb tagjai operaszövegekkel, szavalfokkal, humoros jelenetekkel, egyéni és csoportos táncszámokkal szerepelnek. Részletes műsort a lapok legközelebbi számában közölünk.

A MOSZKVAI RADIO MEGKEZDTE TELEVÍZIÓS ADÁSAIT. A moszkvai rádió megkezdte televíziós adását. Hangversenyeket és operaelőadásokat közvetítenek. Januárban a leghatékonyabban megkezdte televíziós műsoradást.

(*) DAVIS: Moszkvát jelentés. Sztalin: A leninizmus kérdésel. Kaphatók a Józsa B. Athenaeum könyvesboltjában, Szabadság-tér 12.

Nem az egyik, hanem a másik...

KOLOZSVÁR, december 19. Gyaluról járt benn a Világosság egyik olvasója s közölte velünk hogy a gyalui magyar gyermekek iskoláztatása körül még november 8-iki számában megírta ugyanis, hogy egy látogatást tevő tanfőú utastására a magyar gyermekeket nem engedték be az állami elemi iskolába, a személyt illetőleg azonban tévedés történt és e tévedés még ma is kellemetlenségeket okoz.

Nos, rajtunk ne muljék semmi: készséggel közöljük, hogy tényleg személycserét történt, amennyiben az összel nem űszman Laureniuú jótanfőúgyelű, hanem egy kíséretében volt miniszteri tiszviselő tanácsolta el a gyermekeket az állami iskolából. űszman ur semmit sem mondott,

csak — hallgatott. Megjegyezni kívánjuk, hogy az említett űszman Laureniuúnak Gyaluban tényleg nem is volt szüksége a magyar gyermekek számára sérelmes és a kormány demokratikus intézkedéseivel ellenkező kijelentést tennie, mert tudomásunk szerint már előzőleg jegyzőkönyvi határozatot hozott ebben az ügyben, mégpedig pontosan úgy, ahogy azt Gyaluban az a bizonyos miniszteri tiszviselő szóban is kifejezte.

Végeredményben azonban mindegy, hogy ki mit mondott és ki mit írt. A lényeg az, hogy a Világosság erélyes közbelépésének meg volt az eredménye s a gyalui magyar gyermekek mégis csak az állami iskola épületébe járnak. Ugy, ahogy azt a törvény előírja.

Az Egyesült Nemzetek célja a jövő nemzedékek megmentése a háború borzalmaitól

— mondotta Buza László a Szabadegyetem első előadásán

KOLOZSVÁR, december 19. Kedden délután kezdődött meg a Bolyai Tudományegyetem szabadegyetemi előadásorozata. Az első előadó Buza László, egyetemi tanár, a kitűnő nemzetközi jogász volt, aki mindenkit érdeklő témát választott előadása tárgyául: az egész világot egybefogó, békebiztosító szervezet, az Egyesült Nemzetek Szanfranciscókban készített alapokmányának új nemzetközi jogi elveit ismertette.

Az Egyesült Nemzetek célja — mondotta fejtegetésén során Buza László — a jövő nemzedék megmentése a háború borzalmaitól, az alapvető emberi jogok és szabadságok tiszteletben tartásának elősegítése mindenki részére, fajra, nemre, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül s végül a társadalmi haladás és a nagyobb szabadsággal párhuzamos magasabb életszínvonal megvalósítása.

Az Egyesült Nemzetek szervezete a professzor ismertetése szerint biztosítani kívánja a demokratikus haladást és a szabadságot a gyarmati népeknek is, melyek sorának igazságos rendezése ma már nem csak demokratikus kötelesség, de égető szükségszerűség is.

A továbbiakban rámutatott az előadó nagy vonalakban az Egyesült Nemzetek szervezete és az első világháború után halvaszületett Népszövetség között, majd ismertette az Egyesült Nemzetek belső szervezetét.

Mivel a Biztonsági Tanács csak az állandó tagok hozzájárulásával hozhat érvényes határozatot — fejezte be Buza professzor —, az emberiség békétjét és demokratikus haladását, csak az öt nagyhatalom, a Szovjetunió, az USA, Anglia, Kína és Franciaország közötti együttműködés biztosíthatja.

TIZENHAT ÉVES KORÁIG MINDENKI TANKÖTELES. A hivatalos lap legutóbbi száma közli a közoktatásügyi miniszter rendeletét az egységes gimnáziumok létesítésére vonatkozólag. A rendelet értelmében tizennyházi éves kortól mindkét nembeli ifjúság tanköteles. Azok a tanulók tehát, akik nem iratkoznak középiskolába, a hároméves egységes gimnáziumot kötelesek elvégezni. Az egységes gimnázium tananyagát és tantervét a miniszter egy későbbi rendeletben fogja megállapítani.

A VÁROSI ÉS KÖZÜZEMI ALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETÉNEK TISZTOGATÓ BIZOTTSÁGA felhívja a következőket, hogy december 21-én, pénteken délután 4 és 5 óra között a purifikálási eljárás lefolytatására a szakszervezet helyiségében, Mócsok-utca 4 alatt jelenjenek meg: András Imre, Schramm József villamosműszerelő, Király János és Kurucz István, a vízművek segédmunkásai, valamint Koborván László, a Gazdász-szervekeztet munkása. Felkéri a szakszervezetet mindazokat, akik nevezték multbeli magatartását illetően terhelő adatok birtokában vannak, hogy azokat zárt borítékban, olvasható aláírással el látva, közöljék a szakszervezet titkárságával.

A SZÉKELYFÖLDI BANYAKUTATÓ INTÉZET kolozsvári bizottsága december 20-án, csütörtökön délután 5 órákor tartja meg harmadik tudományos összejövetelét a kolozsvári Bolyai-Tudományegyetem sétateri épületének II. emeletén, az Erdélyi Tudományos Intézet szemintárium helyiségében. Bevezető előadást tart Török Zoltán dr. egyetemi tanár „A Hargita és a Kekelen-havasok építőanyagát” címmel. Az előadást megbeszélés követi és megvitatják a Székelyföldi Bányakutató Intézet alapszabálytervezetét is. Az összejövetelre lapunk útján hív meg a bizottság minden kolozsvári érdeklődőt, mérnököt, szakmunkást és kutatókat.

AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZAKSZERVEZET TISZTOGATÓ BIZOTTSÁGA a szakszervezet helyiségében (Unió-utca 8, I. emelet) december 21-én délután 2 órákor megtartandó ülésére lapunk útján is megidézi: Andrásoszy Jenőné fogtechnikust, Lőrincz Endre egészségügyi tiszviselőt, dr. Veress Ödön orvost, Varga László II. fogtechnikusmestert, Obvéger Vilmos fogászt, Zobel Hermann gyógyszerészt, Nagy György fogászt, Kles Ödön, László Jenő és Farlas Jenő. Felkéri mindazokat, akik nevezték politikai vagy néppolicek magatartásáról adatokat tudnak, a bizottság tagjaival személyesen, vagy írásban közöljék, esetleg a közölt adatokban személyesen adják elő.

MEGJELENT Balogh Edgár: Hármas Kis Tükör című tanulmánykötete. A Józsa B. Athenaeum könyvesboltjában kapható, Szabadság-tér 12.

BÜNTETENDŐK A FEJVERSZUNETI SZERZŐDÉSSEL KAPCSOLATOS VISSZAEMLÉSEK. A fejevészuneti szerződést végrehajtó kormánybizottság kolozsmegeyi szak. előadója az alábbi nyilatkozatot juttatja el közlés céljából lapunkhoz: A kolozsvári „Tribuna Noua” december havi 35. számában „A községek hozzájárulása a háborús erőfeszítésekhez” cím alatt, egy cikk jelent meg. Ebben a cikkben azt állítják, hogy a fejevészuneti szerződés végrehajtásával kapcsolatos havi hozzájárulást a községek a gyűjtőkörzeteknek adták át, ahol nagyon sok esetben ezeknek a kifizetése körül „hajók” támadnak. A vád nyilvánvaló. A közönség tájékoztatása céljából közütemezésre hozzuk, hogy a fejevészuneti szerződés végrehajtásával kapcsolatos munkálatoit teljes ellenőrzésére a fejevészuneti szerződés végrehajtó Kormánybizottság Kolozsvárnegyedbe egy szaktanácsost nevezett ki. Székelye a Várnegyedhez I. emeletén 58. számú szoba. Bármilyen panasz ennek a szaktanácsosnak kell benyújtani, hogy a juttatások amannal elnyerjék a törvényben megállapított büntetést.

A NAGYBÁNYAI SZINJÁTSZOK a Magyar Népi Szövetség rendezésében háromszor is színházhoz járó városukban Móricz Zsigmond magható darabját, a „Légy jó mindhalálig”-ot. A lelkes gárda kiszállt Felcsöbányára és Femezelyre is, ahol a magyar lakosság kitűnő örömmel fogadta az együttest. A tiszta jövedelmet, mintegy 700.000 lej, középiskolai tanulók fellegyezésére fordították. A nagybányai MNSz-szervezet különben karácsonyi gyűjtést rendezett a szegénysorsú gyermekek javára s a gyűjtés közel kétfélmillió lej eredménnyel zárult.

(*) ÁRVERÉSI HIRDETÉSMÉNY. Elektromos motorok és dinamók eladása. Székelyudvarhely város 1946 január 16-án 10 órára nyilvános versenytárgyalást hirdet a következő Ganz-gyártmányú egyenáramú motorok eladására. 1 motor 550 Volt, 30 HP. 1000 ford. fél indítóellenállással, 1 dinamó 240 Volt, 100 Amp. 1760 ford. gerjesztő ellenállással, 1 tartalék forgórózzsal, 2 dinamó 240 Volt, 1850 ford. 4 Kw. gerjesztő ellenállással. 1 dinamó 16 Volt, 30 Amp. 1760 ford. gerjesztő ellenállással acumulator töltésre alkalmas, 1 motor 440 Volt, 1700 ford. 1.5 HP. félindító ellenállással, 1 motor 220 Volt, 1760 ford. 1 HP. Az első két gép használt üzemenkés, a többi gyári új állapotban.

(*) RÁKOSI MÁTYÁS: A magyar jövőért, Rákosi Mátyás: A magyar demokrácia kérdése, Rákosi Mátyás: Hare az újállásért, Rákosi Mátyás: Ki a felolós? Réthly Anna: Demokratikus közoktatás. Vas Zoltán: 16 év fegyházban. Kaphatók a Józsa B. Athenaeum könyvesboltjában, Szabadság-tér 12.

A Groza-kormány jóvoltából

46 magyar iskola kapott működési engedélyt Temes-Torontálban

TEMESVÁR, december 19. (Tudósítónk jelenti.) Temes-Torontál vármegyében miniszteri rendeletre megkezdte működését az iskolaépületeket elosztó vegyes bizottság. A vegyes bizottság számbavette a Magyar Népi Szövetség útján előterjesztett iskolaiigényléseket és kimutatásait arról, hogy mennyi a tanuló köteles magyar-gyermkek száma az egyes községekben. A Magyar Népi Szövetség által előterjesztett magyar iskolaiigénylés közül a vegyes bizottság egyhangú határozattal 46 magyar tannyelvű elemi iskola felállítását engedélyezte. Tekintettel arra, hogy a 244.901/1945. számú miniszteri határozat értelmében, amennyiben a vegyes bizottság egyhangú határozatot hoz egy iskola ügyében, az erről felvett jegyzőkönyv azon-

nal törvényerőre emelkedik. Temes-Torontál vármegyében eddig 46 magyar tannyelvű állami elemi iskola működését biztosították.

A 46 megnyitott magyar tannyelvű állami elemi iskola közül 33 egy tanerős, kilenc két tanerős, kettő három tanerős és két iskola négy tanerős.

A vegyes bizottság előterjesztésére megkezdődött a tanítói állások betöltése is. Itt két szempontot kellett mérlegelni a bizottságnak: állami költségvetésbe felvett állás betöltéséről van-e szó, vagy újonnan megszervezendő állásról? Rendkívül érdekes és a fasiszta multia jellemző adat került nyilvánosságra ennek során. Kiderült, hogy a Bánság magyarsága a fasiszta időkben is rendelkezett 23 magyar tannyelvű elemi iskolával —

legalább is papíron. Ezek az iskolák szerepeltek a költségvetésben, a fasiszta kormányzatok azonban évről-évre megfélemlítettek ezeket: az iskoláknak magyar tanítási nyelvről s egy-két kivételtől eltekintve valamennyiben a tanítás évekig kizárólag az állam nyelvén folyt. A demokratikus Groza-kormány most ezt a súlyos mulasztást teszi jóvá a temes-torontálmegyei magyar nyelvű állami elemi iskolák létesítésével.

Itt jegyezzük meg, hogy a negyvenhat megnyitott magyar iskola részére a vármegyei tanfelügyelőség máris megadta a működési engedélyt, s az egyes iskolákhoz kinevezendő magyar tanítók névjegyzékét megküldte a kolozsvári magyar tanterületi főigazgatóságnak, hogy az a minisztériumnak terjessze fel kinevezésre.

Dz irók nyilatkozata Bözödi György ügyében

KOLOZSVAR, december 19. Az elmúlt hetekben egyik kolozsvári napilap hasábjain cikk jelent meg, amely Bözödi György író múltbell írói működéséről elégtelen megállapításokat tartalmazott. A Romániai Magyar Írók Szövetsége kötelességének tartotta a maga részéről is megvizsgálni az ügyet, annál is inkább, mert Bözödi György tagja az írószövetségnek. Ezért december 3-i ülésén foglalkozott a kérdéssel, különösen Bözödi Györgynek az „Egyedül Vagyunk” 1913 december 31-i számában megjelent „Jónás a süllyedő hajón” című regényrészletével, mint amelyre az említett cikk kifejezetten is utalt s amelynek megjelenéséről az írószövetségnek addig nem volt tudomása.

A regényrészlet felolvasása, az összes jelenlévők hozzászólása és a szerző meghallgatása után a szövetség egyértelműen megállapította, hogy a megjelenés helye és időpontja, a szerkesztőség bevezető sorai, de mindenekelőtt maga a szöveg nyilvánvalóan túlközi a szándékot, hogy a fasiszta fajelmélet alapján elkövetett embertelenségeknek erkölcsi alapot adjon.

A szerző azzal védekezett, hogy a részlet megjelenése — bár az ellen utólag nem tiltakozott — tudta és beleegyezése nélkül történt; az egész mű tendenciája tulajdonképpen, ha rejtetten is, a német fajelmélet ellen szölt; a könyvet a németek bevonulása után nem engedte megjelenülni; a neki tulajdonított irányzattal nem azonosítja magát.

Ezeknek az enyhítő körülményeknek számbavételével is az írószövetség úgy látta, hogy a megjelent részlet magábanvéve súlyos véttség a minden pártállású vagy világnézeti írók egyaránt kötelező emberiség ellen s az akkori körülmények között csak rossz és veszedelmes hatása lehetett. Az író erkölcsi felelősségét nem csökkentti az az öt írói művelésében megvalósuló védekezés, hogy mondanivalóját nem tudta érthetően kifejezni.

Mindezek alapján az írószövetség elhatározta, hogy Bözödi György fennemlített művével szemben érzett legmélyebb megbájtáztatását és határozott rosszallását a nyilvánosság színe előtt fejezze ki.

Milyen sorrendben kell jelentkezni katonai népszámlálásra a kerületi rendőrségeken Kolozsvár férfilakosságának?

KOLOZSVAR, december 19. A kolozsvári rendőrkvesztura lapunk útján a következőket hozza a lakosság tudomására: A Kolozsvár-körzeti katonai parancsnokság 1.165.894/1945. számú rendelete értelmében katonai népszámlálásra jelentkezni kötelesek mindazok a férfiak, akik Kolozsváron születtek és kolozsvári lakosok, valamint azok, akik északerdélyben születtek, de állandó lakhelyük Kolozsváron van és akik az 1917—1940 (mindkét év bezárólag értendő) évi korosztályhoz tartoznak, tehát az 1895—1918. évek között születtek és legényégi állományúak.

Azok a férfiak, akik az 1912—1944. évfolyamhoz tartoznak, a lakóhelyük szerint illetékes kerületi rendőrségen a következő sorrendben kötelesek jelentkezni:

December 20-án, csütörtökön az 1895—1896. évben születtek, tehát az 1917—1918. évi korosztály. December 21-én, pénteken az 1897—1898. évben születtek, tehát az 1919—1920. évi korosztály. December 22-én, szombaton az 1899—1900. évi születésűek, vagyis az 1921—1922. évi korosztály. December 24-én, hétfőn az 1901. évi születésűek,

tehát az 1923. évi korosztályba tartozók. December 28-án, pénteken az 1902—1903. évi születésűek, tehát az 1924—1925. évi korosztály. December 29-én, szombaton az 1904—1905. évi születésűek, vagyis az 1926—1927. évi korosztály. December 31-én, hétfőn az 1906. évben született férfiak, vagyis az 1928. évi korosztály. Az 1946. évi január 2-án, szerdán az 1907—1908. évi születésűek, vagyis az 1929—1930. évi korosztály. Január 3-án, csütörtökön az 1909—1910. évi születésűek, vagyis az 1931—1932. évi korosztály. Január 4-én, pénteken az 1911—1912. évi születésűek, tehát az 1933—1934. évi korosztály. Január 5-én, szombaton az 1913. évben születtek, tehát az 1935. évi korosztály. Január 8-án, kedden az 1914—1915. évi születésűek, tehát az 1936—1937. évi korosztály. Január 9-én, szerdán az 1916—1917. évi születésűek, tehát az 1938—1939. évi korosztály. Január 10-én, csütörtökön az 1918. évi születésűek, tehát az 1940. évi korosztály. Január 11-én, pénteken az összes tisztek és altsztek az 1912—1940. évi korosztályokból bezárólag. Január 12-én, szombaton az összes katonai mesterek és al-

mesterek, az összes korosztályokból, valamint a külföldi állampolgárok.

Mindazok helyett, akik rajtuk kívül álló okokból nem jelentkezhetnek személyesen, vagy akiket deportáltak, vagy akik a magyar és német hadsereggel eltávoztak, szüleik vagy rokonuk az illető korosztály részére előírt napon jelentkezhetnek.

Minden állampolgár köteles a jelentkezésre a következő iratokot magával vinni: katonakönyvet vagy más katonai igazolványt, a bejelentőhivatali bejelentőlapot, születési és állampolgársági bizonyítványt, esetleg más iratokat, amelyekkel személyazonosságát igazolhatja.

Nyomatékosan felhívjuk a lakosság figyelmét arra, hogy mindazok, akiket az ellenőrzés céljából rendezendő razzlak során a katonai népszámláláson való jelentkezést igazoló bizonyítvány nélkül rendezetlen katonai helyzetben találunk, szigorú büntetésben részesülnek.

A rendeletet Pop Anjoniú rendőrkvesztör és Panican Traian, a rendőrség MONT-osztályának főnöke írták alá.

Ötszázmillió lej értékű fát loptak el a bánffyhungyadi erdőkből

BANFFYHUNYAD, december 19. A falvakat járó ember mostanában annyit fázhatik, amennyi csak a bőre alá fér, de annyit hideget mégis kevés ember visel el, mint mi teljes hét órán át, miálatt egy lomha tehervonaton megérkeztünk Bánffyhungyadra. A zordarcu, de melegsziúv mozdonyvezető jóvoltából, ki néha felengedett a mozdonyra melegedni, most mégis itt ülünk a Magyar Népi Szövetség bánffyhungyadi székházában s hallgatjuk a kalotaszegi-magyarság sorsáról szóló beszámolókat.

A sorra felszólaló intézőbizottsági tagoknak Nagy Miklós dr. elnök osztogatja a szót s ha gyakorlatlanság folytán valaki elakad, kiscigit, majd tovább beszélget. A különböző bizottságok beszámolójából kiviláglik, hogy a MNSz vezetősége itt is a magyarság útjában tartja a kezét s hogy néplünk ezen a tájon sincs az a bánata vagy öröme, amit ez a szervezet figyelemmel ne kísérne.

A felszólalások jórészt az itteni magyarság még megoldatlan kérdéseinek tisztázását sürgetik. Sokan kifogásolják Mandel Vilmos rendőrségi vezetőnek a magyar nép demokratikus szervezeteivel szemben tanult ellenséges magatartását, amennyiben már számtalan esetben háttérbe szorította a MNSz jogos kívánásait.

Most az egyik szálatermetű gazdálkodó veszi át a szót:

— Nekem is volna egy-két megjegyzésem a vagyonbiztonságról — mondja, ezután előadja, hogy a város körüli erdőpusztítások megfékezésére és az elszaporodott fatolvajok megbüntetésére még egy lépést sem tettek az erre illetékes hatóságok. A város lakossága tulajdonát képező több mint 1500 holdas urbéresi fölgyesnek 70 százalékát már teljesen ellopkodták. Az eddigi erdőjáró szakkéntek megállapítása szerint is, már hónapokkal ezelőtt meghaladta az 500 millió lejt...

— Ha ez így halad tovább — folytatja szívből kikelve a felszólaló gazda —, rövidesen több lakunk lesz az erdőben, mint amennyi veszteség óta ezt a várost az

egész háború folyamán! Megáll az embernek az esze. Önkéntelenül is felvetődik bennünk a kérdés: mikor történik már intézkedés az erdőlopások megakadályozására? Lehetetlen az, hogy a helyi rendfenntartó közegek felelőssége következtében többszázmillió károsodás érje Bánffyhungyad lakosságát.

Panasz panaszt követ. Az ingatlanviszasszerzési perelnél helytelenül bíraskodó járásbírósg körül felmerült panaszok feltárá-

sára egy, az ügyben járatos, gazdaember kér szót. Ő ismeri a kismemberek hajait. A szegényes vagyunkajukból kismemmetekről ő akar beszélni. Aztán elkezdi ömleni a belsőjében feszültséggel felgyülemlett sok mondanivaló:

— A járásbírósg még mindig a régi ingatlan-viszaperiési törvény alapján hozza döntéseit. A régi törvény felfüggesztésére kiadott új rendeletre az egyik tisztviselő kijelentette, hogy „egy törvényt nem lehet

A hadügyminisztérium kiküldöttének nyilatkozata

A katonai amnesztia-rendelet kiterjesztéséről

NAGYVÁRAD, december 19. A Magyar Népi Szövetség — mint megírjuk — emlékiratban kérte a kormánytól a háború tartamára felállított katonai bíróságok intézkedéseinek és ítéleteinek felülvizsgálását. A kérdés kivizsgálására a hadügyminisztérium Constantinescu Virgil hadbíró-századosot küldte ki Nagyváradra, aki tárgyalt a MNSz küldöttségével és Radulescu Constantin, a nagyváradi hadbírósg elnökének, valamint Stoinescu hadnagy, hadbíró-ügyész jelenlétében a következő felvilágosításokat adta a kérdésben:

— Romániában két ízben jelent meg közkegyelmi törvény a katonaszökevények helyzetének tisztázására. Az első 1941 augusztus 23-án lépett élebe. Ez a törvény mentesít a felelősség alól minden katonaszökevényt, vagy a katonai behívó parancsra nem jelentkezett, függetlenül attól, hogy román területen tartózkodott-e vagy külföldön. A katonaszökevényeknek azonban legkésőbb 1945 január 15-ig jelentkezniük kellett volna csapatfőnökél vagy a hadkiegészítési parancsnoknál.

— A második amnesztia-törvény 1945 ju-

nius 21-én jelent meg s ez mentesíti a felelősség alól a katonaszökevényeket és behívóra nem jelentkezőket azzal a feltétellel, hogy 1945 szeptember 20-ig jelentkezzenek az illetékes katonai parancsnokságnál. Ez alá a második közkegyelmi törvény alá azonban nem tartoznak azok, akik Romániából külföldre menekültek.

— El kell ismerni — hangsúlyozta Constantinescu Virgil hadbíró-százados —, hogy sokan vannak olyanok, akiket ez a törvény érint. Eppen ezért intézkedtem, hogy azoknak az ügyet, akik a második amnesztia-rendelet alá esnek, tegyék át a kolozsvári katonai törvényszékhez és minden további alakítás nélkül számolják fel az ügyet. A kérdés csak azok részére marad függőben, akik mint katonák szöketek meg és lépték át a határt. Tudjuk, hogy ezeknek a legnagyobb része a körülmények folytán nem jelentkezett az előírt időben. A kérdés azonban sürgősen meg kell oldani, mégpedig úgy, hogy tekintetbe kell venni a háború befejeződését és azt, hogy a háborús katonai törvények időszerűtlenné váltak. Két megoldás lehetséges: az egyik az, hogy a második amnesz-

semmiféle rendelettel felfüggeszteni” s hogy ők továbbra is a régi törvények alapján fogják itélkezni!

Igy került Kasza István bánffyhungyadi szőlőgazda az utcára. Az 1940-ben kifizetett szőlőbirtokot a járásbírósgai döntés alapján ugyanabban az árban fizették neki vissza. A bíróság ezenkívül lefoglalta a szerencsétlen gazda egész évi munkájának eredményét: az új szőlőtermést, amely csak egy-magában is többmillió lejt tesz ki. A másik eset Török Ferenc magyargyerőmonostori földműves sérelme, akit a Délerdélyből visszatért bánffyhungyadi cseretársa, Negru Ioan önhatalmúlag kiűzött lakásából, miközben Török Ferenc magyargyerőmonostori ingatlanát is magának tartotta meg. Az utcára került szerencsétlen gazda azóta is várja azt a napot, amikor a törvényhozás igazságot tesz.

A gyorsan szaladó órák a kalotaszegi magyarság számos ügyes-hajos dolgát vetítik még elénk. Felvetődnek a magyar iskoláztatás kérdései, majd a kalotaszegi magyarságnak a demokrácia kiteljesedéséért folytatott épületes munkálkodása domborodik ki az egyszerű felszólalásokból. Erről azonban legközelebb adunk számot.

BALAZS PETER

törvényt terjesszék ki azokra is, akik a katonaság sorából külföldre szöktek, a második pedig, hogy a minisztérium rendelje el a katonai törvénykezésben a békétörvények alkalmazását. Továbbá pedig, ha a törvény nem is veheti tekintetbe azt, hogy a külföldre szököttek január 15-ig nem jelentkeztek, mégis enyhíteni kell a törvény szigorát és ezért elrendelték, hogy aki igazolni tudja azt, hogy fogvatartásban vagy táborban volt, annak ügyét hivatalból ejtsék el — fejezte be Constantinescu Virgil hadbíró-százados.

Megkezdődött az ország megyefőnökeinek értekezlete

BUKAREST, december 18. A bukaresti rádió jelentése szerint a fővárosban tegnap vette kezdetét az ország összes főispánjainak az értekezlete, amelyen Groza Péter miniszterelnök és a kormány több tagja is résztvesz. Az értekezleten az egyes vármegyék legfontosabb közigazgatási és közellátási kérdéseit tárgyalják meg.

APRÓHIRDETÉSEK

Előfizetési díj egy hónapra 2400 lej.

Apróhirdetések szavankint 100 lej, legkisebb hirdetés 1000 lej. Állást keresőknek szavankint 50 lej, legkisebb apróhirdetés 500 lej. A kiadóba címzett és jelzés levelezési 100 lej pótdíjt fizelő. Keretes hirdetések négyzetcentiméterenként 200, 250 és 300 lej. Szöveg-hirdetés (hírek között) szavankint 300 lej. Közgazdasági közlemények szavankint 400 lej.

Csekkszám: 40.625

ADAS-VETEL

SZEKRÉNYEK eladók: búttárból, fenyőfából és két antik szekrény. Megtekinthetők Anonymus-utca 13, I. emelet, Kőművesnél, reggel 8 és 10 óra között. Gr.

ARANYAT, ezüstöt a legmagasabb áron veszünk. Urbansky és Kérdő, Szabadságtér 24. 16309

EZÜSTÖT és perzsaszőnyeget vesznek. Mikses-utca 5. Címeket a postáladába kérem. 16309

MAGAS árat fizetek rossz vagy páratlan cipőkért és más használt tárgyakkért. Pap-utca 29, Harasztosi. 16285

PERZSASZŐNYEG, butor, trógep és egyéb értéktárgyak vétele és eladása. Unicum Kossuth Lajos-utca 20. 16488

37-ES barna női hócipő eladó. Cím a kiadóban. Gr.

VESZEK régi, jóminőségű festéket: email, dukkó, firmisz, porfestékeket stb. Grätz, Szentlélek-utca 17, telefon: 602. 15439

RÁDIOKESZÜLEKET üzemképest és nem üzemképest, dobozzal, doboz nélkül is. Vásárolók. Rádiótechnika, Dózsa György-utca 38, vashíd mellett. 15437

RÉGISÉGEKET, aranyat, ezüstöt, briliánst, szőnyeget kereskedőktől is Wallenstein vásárol. Kornis-utca 1. Telefonpalota mellett. 16366

VESZEK mindenféle varrógépet, varrógéplábat, varrógépmotorokat, körkötőgépeket, szikkítógépeket. Weisz, Horea-ut 56. 16637

HASZNÁLT ruhát, fehérneműt, bakancsot veszek, eladok. Balázs, Unió-utca 12. 16699

BARMILYEN varrógép alkatrészt megveszek magas áron. Weisz, Horea-ut 56. 16700

ESZTERGAPADÓT I-a állapotban, prizmasát, Norton szekrénnel, 180x1000-1200 mm. csucstávolsággal, hczzávaló tartozékokkal keres helybe nagyvállalat. F

PAFLAN (4 darab) új állapotban, olcsón eladó. Györgyfalvi-ut 55. 16732

ORION rádió 3+2 és egy trógep eladó. Deák cipőüzlet, Kossuth Lajos-utca 6. 16783

SÜLLYESZTŐS Singer varrógép kifizető állapotban eladó. Weisz, Horea-ut 56. 16756

JÓKARBAN lévő férfi télikabát, középterműre eladó. Str. Marasesti 42, Pollák. 16754

ELADÓ egy szép barna hór aktatáska és 38, 37 és 36-os számú hócipők, ugyanolyanok, csak jó minőségű feketét. Cím: Bethlen-utca 8, cipészműhely. 16757

MODERN zománczott konyhaberendezés olcsón eladó. Hadak-utja 32, 2-es autóbussz végállomásánál. 16817

ELADÓ szép kivitelű modern dióháló berendezés. Mentes-utca 65, asztalnál. 16759

KITÜNŐ állapotban lévő, négyhengeres, 2 tonnás Ford teherkocsi eladom, esetleg elcserezném luxuskocsira is. Érdeklődni: Schütz János-utca 21, I. (Sétátéren) Moskovitsnál. 16739

SIRUHA női, svájci karóra, színházi blúz, szoknya, gyermekjátékok eladók. Karolina-tér 7, I. 12. 16778

NŐI varrógépet bérből veszek, ugyanott iskolás fiú vagy leány lakást kaphat, esetleg ellátással. Mátyás-utca 3, I. 2., Totkák. 16822

MODERN zománczott konyhaberendezés olcsón eladó. Szentegyház-utca 37, hátul az udvarban Bárányánál. 16317

ELADÓ bilgeri csizma kiszabva, minden hozzávalóval. Istók Loda, Deák Ferenc-utca 11. 16751

ELADÓ 1 hengeres, 5 lóerős benzínmotor, üzemképes. Zichy-utca 20, V. ker. 16798

ANGOL szerkezetű, fekete modern planinó, rendkívül jóhangú, eladó. Deák Ferenc-utca 40, Dubnó. 15448

ELEKTRODAT, villamos hegesztőpólcát veszek. Bartha K. lakatos, Teleki Mihály-utca 12. 16828

ÚJ IDŐK lexikon új állapotban, elfogadható áron eladó. Király-utca 43, I-2 óra között. 16803

VILLANY SZÉNYFELSZEDŐGÉP, teljesen új, bürögés eladó. Weisz, Horea-ut 56. 16801

SÖRKABÁT szőrméből készült, 39-es új halt-nacsizma, 40-es, 42-es bakancsok, tangóharmonika, fényképezőgépek, ruhaneműk eladók. Egyetem-utca 11, emelet 10. 16824

ANGORAFONAL eladó. Magyar-utca 47, angoretelep. 16826

MODERN konyhaberendezések, kis komód, furniroz asztalok és székek, egyes szeltré-nyek, világos, tekebűk, benzégek, vitrinek, vendéglői székek, háromszemélyes kanapé piüss hozzátal stb. eladók. Malinovsky-utca 6, Szentegyház-utca sarok. 16825

ELADÓ egy jókarban lévő kombinált szoba és egy konyhaberendezés. Szent István-ut 16. (volt Rudolf-ut). 16818

MODERN zománczott kombinált szoba, kék- és rózsaszínű gyerekágyak eladók asztalnál, Timár-utca 34. 16821

EGYTONNAS tehergépkocsi 6-os Oppel-motornal, jó állapotban eladó. Teleki Mihály-utca 12, Mongol István. 16829

37-ES korcsolyát vennék. Déri Lilly, Szabadságtér 18, kalapüzlet. 16808

ELADÓ 8-10 éves gyermeknek való, jókarban lévő Neumann-télikabát és egy játék babakocsi. Széchenyi-tér 44. 16814

RÁDIO modern eladó és egy zeneszekrény. Szappan-utca 32. 16811

MODERN lakkeszített kombinált szoba-berendezés, alig használt, egyenként is sürgősen eladó. Szappan-utca 18, ajtó 4, jobbra. 16810

MODERN háló, konyhák, kombinált és egyéb butorok, használt topolyabetétes háló, ebédasztal székekkel, előszobafal alkalmi áron eladók. (Butorizlet) Karolina-tér 9. 16807

ELADÓ jókarban lévő szilbunda muffal, középterműre. Megtekinthető délelőtt 12-1 óra között. Téglagyári iroda, Szabadságtér 21, I. emelet. 16750

GYERMEKRUHAK és kötények nagy választékban. Déri Lilly, Szabadságtér 18. 16808

BABÁK, babafejek, gyermekjátékok kaphatók Bámfy, Clossca-utca 10 alatt, a Babaszalomban. 16806

ELADÓ játék mozigép filmekkel, siléc kamnizva, kamnatahár-kőcsész, Korcsolya, 36-os női félcipő, szmoking, könyvek. Király-utca 30, ajtó 3. 16804

NAGY vashordók vastag lemezből eladók. Kajántól-ut 111. 16815

NŐI ezüst karkötőra és arany óra eladó. Kalapüzlet, Szabadságtér 18. 16808

ZEPHIR kályha hatos, majdnem új és hegedűk eladók. Kötő-utca 6. 16813

ALKALMAZÁST KAPHAT

INTELLIGENS, fiatalabb lányt keresek 2 éves kislányom mellé. Nyelvetket tudok elknyben. Jelentkezni 1-3-ig. Cím a kiadóban. 16823

MEGBIZHATÓ, jól főző mindeneset felvesz Moskovits üvegüzlet, Széchenyi-tér 29. 16819

INGATLAN-LAKÁS

KÖZPONTBAN ház nagy üzlethelyiséggel és két lakással eladó. Telefon 438. 16334

BELVÁROSI modern 1 szobás összkomfortos lakásomat, elcserezném két szobás hasonlóval. Címeket „Mielőbb” jelígre. 16812

ELADÓ 1000 négyzetméter családi házhely a Duna-utcaiban. Érdeklődni Dézsma-ut. 2, szerelőnél. 16820

RUDOLF-uton 2 szoba, konyha nagy telekkel 25 millió lejtért. Istók iroda, Deák Ferenc-utca 11. 16751

ELADÓ 2x3 szobás villa Majális-utcaiban, 70 millió lejtért. 16751

KÜLÖNFÉLÉK

LULU-KOZMETIKA szépít, üdit, fiatalít! Szentegyház-utca 43, telefon: 652. Tanítványi kiképzés. 15696

HAZELADÁST, HAZVETELT jól, gyorsan, diszkrétan közvetít az „Express” iroda. Unió- és Kötő-utca sarok. 16776

„PHAROS” jelígejü ur közli, hogy minden fényképet postán még a mult héten visszaküldött. 16816

ELVESZETT egy köteg kulcs karikán, hétfő este 6 óra tájban a Mátyás király-utcaiban a baloldalon. Becsületes megtaláló körtetik, jutalom ellenében a kulcsokat a Király-féle könyvkereskedésben leadni sziveskedjen. Szabadságtér 16. 16809

KÉREM azt az illetőt, aki hétfőn 5 óra körül a főtéren a monostori autóbusszban a táskából a sapkát kivette, azonnal küldje vissza, mert látták, mikor kivette és az illető ismerős. Ellenkező esetben megteszem ellene a felfedezést. Ferenczy László, Küllömonostori-ut 95. 16793

HAZASSÁG céljából megismerkednék 45-47 éves, független, jószíjú, pénzrel vagy ingatlannal rendelkező barna asszonnyal, lehel vőlegye. Jóbb iparos vagyok, három-nemléte ingatlanom van. Levelet címmel, fényképpel „Házasság” jelígre a kiadóba. 16794

INTELLIKTUEL 30-as nő házasságot költne. Csakis teljes címmel ellátott levelet veszék figyelembe. „Deportált” jelígre a kiadóba. 16797

Panaszkodnak a korcsolyázók a sétatéri jégpálya drága belépődíjai miatt

KOLOZSVÁR, december 19. Kolozsvár utcáinak egyes pontjain napok óta nagy piros-kék tábla jelzi, hogy megnyitott a városi sétatéri jégpálya. Kísétálva a jégpályára, nagyot csalódva azt láttuk, hogy alig 15-20 ember fut az ország legszebb jégpályáján. A gyorskorcsolyázók Muzaffer Sefket Bey vezetésével már nagyban tartják edzéseiket, akik között ott láttuk a KKE régi gárdájából: Nagy Ferencet, Ambrust, Pálffy, míg az új tehetségek közül Boldis Lászlót, Turit, Királyt, Balásit és Albut, akik máris jó formában vannak. A pálya szélén áll Wartenberg György, a KKE volt kiváló többszörös rekordere, aki ezévbén inkább mint vezető foglalkozik a gyorskorcsolyázókkal. Az összes futók közül messze kimagasló Muzaffer és Nagy Ferenc, akik ma az ország legjobb futói. A több mint két órát tartó edzés után elbeszélgettünk az egyes versenyzőkkel, akik a következő érdekes nyilatkozatokat közölték és sérelmeiket adták elő:

— Örömmel vettük, hogy már december közepén megnyitott a városi jégpálya — mondotta az egyik versenyző —, de nincs sok köszönet benne. Ami itt történik, minden csak nem a tömegsport fejlesztése. Ha délelőtt és délután is edzeni akarunk, úgy mindkét alkalommal meg kell vátsuk az 1100 lejes belépőjegyet a jégpályára. A pályára szóló ingyenes belépőjegyről még azt sem tudjuk, hogy kitől kaphjuk kézhez. A kis diákok, akik szintén részt szeretnének venni az edzéseken, 860 lejes jegyet kell hogy váltssanak. Ezért a pénzért az a diák háromszor is elmehet egy-egy filmelőadásra. Ha ez így megy tovább és a sétatéri jégpályán ilyen magas belépődíjakat fognak szedni, úgy nemcsak hogy megölik Kolozsváron a jégsportot, hanem a közönséget is elriasztják egyik kedvenc szórakozásától — fejezte be jogos panaszaát a versenyző.

A kerületi gyorskorcsolyázó bajnokságok küzdelmeit egyébként január végén tartják meg, míg az országos gyorskorcsolyázó bajnokságokat ugyancsak Kolozsváron, február első vasárnapján fogják megrendezni.

Itt írjuk meg, hogy az OSP kolozsvári

kerületének gyorskorcsolyázó szakosztálya felhívja a város összes gyorskorcsolyázóit, hogy december 21-én, pénteken délután 5 órakor a versenyek előkészítése végett feltétlenül jelenjenek meg Páll Elemérnél, a Karolina-tér 4 szám alatt.

Sporthíradó

A Sparta labdarúgócsapata, amely ezévbén megnyerte a csehszlovák labdarúgó bajnokságot, több mérkőzés lejátszására meghívást kapott Angliából. A kiváló prágai csapat elfogadta az angolok meghívását és az 1946. év tavaszán fog Londonban szerepelni.

A svéd jégkorong válogatott — mint Stockholmból jelentik — az elmúlt vasárnap szép játék után 5:1 arányban győzte le Csehszlovákia jégkorong válogatottját. Az 50 kilométeres magyar távgyalogló bajnokságot az elmúlt vasárnap tartották meg Budapesten. Győztes lett Kapusi (DSE) 5 óra 8 másodperces idővel.

A tiffizi Dinamo labdarúgócsapata, amely ma délután Bukarestben játszva le második romániai mérkőzését kedden délután 9 fokos hidegben is edzést tartott az ANEF-pályán. A kiváló szovjet együttes, amely több mint egy hete a román fővárosban tartózkodik, olyan nagy közszeretnek örvend, hogy naponként egymásután kapja a meghívásokat Bukarest összes színházaitól, szórakozóhelyeitől, valamint a filmszínházaktól.

Karácsony két ünnepnapján Csikszeredán — mint megirtuk — ötös jégkorong tornát terveztek a bukaresti Venus Juventus, a Kolozsvári Korcsolyázó Egylet, marosvásárhelyi Dermagant és a rendező Csikszeredai SE részvételével. Ezt az ötös tornát azonban csak január első hetében fogják megrendezni, mert az erdélyi csapatok még nincsenek abban a formában, hogy kiállhassanak a mérkőzésekre. Az azonban biztosra vehető, hogy a bukaresti Telefon Club jégkorong csapata karácsony hetében Marosvásárhelyen és Csikszeredán fog vendégszerepelni.

A Vasas labdarúgócsapata ma csütörtökön délután 2 órakor a városi kispályán edzést tart. A vezetőség felhívja a csapat összes játékosait, hogy az edzésen teljes számban jelenjenek meg.

A KOLOZSVÁRI ALLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Csütörtökön, december 20-án este 6 órakor: **Csavargótány**. András Márton és Lőrinc Zsuzsa fellépésével.

Pénteken, december 21-én este 6 órakor: **Huzd rá cigány**. András Márton fellépésével.

A KOLOZSVÁRI ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:

Csütörtökön, december 20-án délután 6 órakor: **Vidal asszony szeszélyei**. Verneville 3 felvonásos vígjátéka.

Szombaton, december 22-én 7 órakor: **Iancu** társulatának előadása.

Vasárnap, december 23-án 6 órakor: **A boldogság komédiája**. Evreinoff darabjának bemutatója.

Kedden, december 25-én 6 órakor: **A Román Opera** társulatának megnyitó előadása.

Szerdán, december 26-án délután pontosan 2 óra 45 perckor: **Matiné és Vidal asszony szeszélyei**.

Csütörtökön, december 27-én 6 órakor: **Szókimondó asszonyság**.

Szombaton, december 29-én 6 órakor: **A boldogság komédiája**.

Vasárnap, december 30-án 6 órakor: **Kártyed, Tóni**. P. Maximilian darabjának bemutatója.

Kedden, 1946 január 1-én 6 órakor: **Pymalion**.

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL-MOZGÓ: Bizsu. (3, 5, 7, 9). Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné. Jegyelővétel délelőtt fél 11 órától 1 óráig.

CORSO-MOZGÓ: A kisasszony a feleségem! (Fél 3, fél 5, fél 7 és fél 9). Vasárnap délelőtt fél 11 órakor matiné.)

MUNKAS-MOZGÓ: Aktuális hírcsáságok. Új híradó. (3, 5, 7, 9).

ROYAL-MOZGÓ: Regény hármában. Műsorok kívül híradó. (3, 5, 7, 9).

SELECT-MOZGÓ: Az eltévedt szilv. Főszerepben Olanda Bazan. (3, 5, 7, 9).

URANIA-MOZGÓ: Ciranga. (3, 5, 7, 9).

(*) ACSADY: Jobbjátság története. Kapható a Dózsa Béla Athenaeum könyvesboltjában, Szabadságtér 12.

MEGISMERKEDNEK házasság céljából negyvenes intellektuel urral, vallás nem számít. Címeket „Új esztendő” jelígre. 16800

HÓCIPŐ, bicikligumi és minden egyéb gumitárgy szakzerű javítását 48 órán belül felelősség mellett vállalom. Mechanikus és vulkanizáló üzem, Bálint Lajos Kolozsvár, Horea-ut 34, Marianummal szemben. 16802

EGYEDULALLÓ dolgozó nő magános úr-ember öszinte barátságát keresi. Házasság lehetőség. „Szerény” jelígre. 16795

„FENY” jelígre levél van a kiadóban. Kérem átvenni. 16816

Megnyit
Moskovits Béla
Óras- és ékszerészüzlete
Dózsa György-u. 30. Főpostával szemben.

Figyelem!
Tört aranyat és ezüstöt napi áron vesz, óra- és ékszerjavításokat pontosan készít
Hilf Kálmán
óras és ékszerész, Kossuth Lajos-utca 34 sz., I. emelet 6. ajtó.

Szállítási ügyekben forduljon bizalommal a
„Transcolectiv”
szállítási vállalatához,
Szabadságtér 27.
Telefon: 617.

Szeressen örömet gyermekének!
Eladó hét darab tömör, gyönyörű hintaló.
Megtekinthető Baromvásár-tér 12. Asztalosműhely.